

paa egne Ben og føle os som selvstændige Mennesker. Det lade fornuftige Forældre deres Børn gøre. Saaledes omtrent vil jeg som Præst sige: Ja, I Skolemænd ere udgaaede fra os, men jeg vil saa gerne unde jer al den Selvstændighed, I kunne faa. Jeg haaber, at Skolen og Kirken aldrig aandelig blive skilte fra hinanden, at de kunne hjælpe hinanden bestandig, at det kan hedde om dem: De to maa ikke skilles ad, den ene gør den anden glad. Men det kan være, at dette gode Forhold lettere kan ordnes, naar det bliver gjort mere frit.

Men naar da Spørgsmaalet kommer: Hvad skal der sættes i Stedet, saa vil jeg understrege, hvad det ærede Medlem for Assens sagde, nemlig dette, at det folkelige Element ved Tilsynet ingenlunde maatte reduceres, men snarere forstærkes, man maatte snarere sige, at første Instans ved Skoletilsynet maa være Folk, valgte af Kommunens Beboere, uden Hensyn til, om det bliver Præsten eller ej. De kunne vælge Præsten, hvis de ville, eller vælge en anden Mand i Kommunen, hvis de finde en, de synes er egnet til at være Formand. Det folkelige Element maa ingenlunde sættes til Side, for det er i Virkeligheden Skolens Hovednerve, dette, at den kan staa i det levende, gode Forhold til Folket, til Hjemmene. Uden det er Skolens Arbejde i alt Fald for en Del mislykket, det føle vist alle Skolemænd, og det er for dem en Hovedsag, at de kunne staa i dette bestemte gode Forhold til Hjemmene. Jeg mindes fra min Barndom, at en Gang var jeg ude i et slemt Vejr, det regnede og blæste og stormede, det var Pløse paa Vejen, men jeg gik med Fader i den ene Haand og Læreren, som jeg var begyndt at gaa i Skole hos, i den anden Haand, og jeg var en hel Karl; jeg kunde springe 5—6 Alen og komme over alt Pløret. Saaledes kan Ungdommen gøre, naar den vokser op og har Skolen i den ene Haand og Hjemmet i den anden, og derfor er det Hovedsagen, som aldrig maa tabes af Syne. Det er den ene Side.

Men dernæst vil jeg til nærmere Overvejelse fremsætte et Spørgsmaal, nemlig det: Hvad skal det være for en Mand, der skulde kunne træde i Stedet for Til-

synet, altsaa f. Eks. i Stedet for Provsten? Skulde det være en rejsende Inspektør eller saadan noget lignende? Saa siger jeg: Nej, det tror jeg ikke er heldigt. Men kan man ikke, ligesom man mellem Præsterne har en Provst, der har et vist Tilsyn med dem, mellem Lærerne have en Lærer, som i et vist Distrikt har et vist Tilsyn med dem. Det vilde derved blive en praktisk Mand, som havde dette Tilsyn, og derved vilde man spare de store Udgifter, som ere Hovedaarsagen til, at vi krympe os ved at gaa ind paa Skoleinspektørerne, for et Par Hundrede Tusinde er jo ikke saadan at løbe til.

Jeg skal dernæst lige sige to Ord om Spørgsmaalet om Religionsundervisningen, nemlig dette, at saa længe vi have en Folkekirke som Statsinstitution, kan Spørgsmaalet om Religionsundervisningen i Skolen fornuftigvis ikke rejses. Naar Staten paa sin Foranstaltning lader Børnene døbe, har den ifølge Sagens Natur den Pligt at lade Børnene oplyse om de Ting, de ere døbte til. At Staten gennem Folkekirken lod Børnene døbe — naturligvis efter Forældrenes Vilje —, men saa vilde sige, at nu sørge vi ikke videre for deres Oplysning om den Ting, det vilde hverken være Frisind eller Frihed, men ganske simpelt en Selvmodsigelse. Det er det samme, som naar en Husmoder siger til sin Pige, at hun skal gaa hen og købe Kød, men hun behøver ikke at lave Mad af det, det kan ligge. Først naar Kirken staar som en af Staten uafhængig Institution, kan man begynde at drøfte det Spørgsmaal, hvorledes Staten vil stille sig for sin egen Skyld, Saa kan den sige til Kirken, at det bliver dens Sag at oplyse Børnene, der ere døbte, om Kristendommen. Men foreløbig kunne vi ikke gøre andet end hvad det ærede Medlem for Kjellerup forleden sagde, fritage de Børn, hvis Forældre ønske det, fra Religionsundervisning, og for øvrigt gøre denne saa frisindet og fri som mulig. Jeg kan der ganske henholde mig til det ærede Medlem for Assens. Og med Hensyn til Afskaffelsen af Luthers Katekismus vil jeg sige, at den bestaar jo af to Dele, dels Hovedpunkterne, som ere gamle, Budene, Troesordene osv., de kunne selvfølgelig aldrig afskaffes, det er historiske Kendsgerninger, de høre ligefrem til den